

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

ABONAMENTUL :

Pe un an : 24 lei
Pe 6 luni : 12 lei
Pe 3 luni : 6 lei

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

Pentru apărarea păcii

Mișcarea pentru interzicerea experiențelor cu arme atomice crește mereu. Exemplul Uniunii Sovietice, care a încetat aproape 7 luni experiențele acestea, ca și lupta Uniunii Sovietice pentru realizarea unui acord între puterile atomice, prin care să se interzică pentru totdeauna experiențele cu bombe atomice și de hidrogen, mobilizează sute de milioane de oameni.

Alături de glasul oamenilor cinstiți de pretutindeni se aude și glasul marilor învățați, al oamenilor de știință. Mii de oameni de știință din toate țările au iscalit apeluri pentru încetarea experiențelor cu arme atomice și au declarat că ei nu vor să muncească la fabricarea de arme atomice. Intre aceștia filozoful englez Bertrand Russel este unul din luptătorii cei mai statornici. Astfel nu de mult, într-o convorbire cu un reprezentant al posturilor de radio engleze, el a făcut o aspră critică la adresa politicii americane din Extremul Orient. Clar și limpede B. Russel a arătat că politica de amestec a americanilor în treburile lăuntrice ale R. P. Chineze poate aprinde focul unui război mondial în ori ce moment, care ar putea duce la distrugerea neamului omenesc. Fără nici un înconjur, filozoful a spus: „Politica americană în Extremul Orient este o politică nebunească, tot așa cum a fost politica britanică cu privire la Suez”.

În continuarea convorbirii sale, filozoful englez s-a pronunțat pentru o grabnică și generală dezarmare, așa cum a cerut Uniunea Sovietică la O.N.U. încă de acum zece ani și cum cere și astăzi. B. Russel a spus că numai încetarea exploziilor nucleare, numai renunțarea la arma atomică și cu hidrogen și oprirea cursei înarmărilor sînt în stare să aducă binele și fericirea omenirii. Astfel se poate ajunge la încrederea reciprocă dintre popoarele de la Est și Vest și la micșorarea pericolului unui război catastrofal.

Bertrand Russel a încheiat: „Dacă se va continua actuala politică a cursei înarmărilor, în mod inevitabil, ne vom prăbuși la un moment dat”.

Cei ce amenință pacea lumii, ca și Hitler în 1940, să ia aminte la glasul rațiunii, la strigătul și la chemarea oamenilor luminați. Ei au datoria să-și schimbe politica „de pe poziții de forță”, să înțeleagă mersul istoriei. Altfel îi ajunge soarta și

Praznicul înfrățirii

Marți, 21 octombrie a. c., s-a sărbătorit la Catedrala Reîntregirii bisericești din Alba-Iulia împlinirea a 10 ani de la marele act al revenirii fraților greco-catolici la sânul Bisericii strămoșești. Fost-au de față la acest praznic al înfrățirii: întreg Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, d. D. Dogaru, Secretar general al Departamentului Cultelor, Directori ai Departamentului Cultelor și reprezentanți ai Sfaturilor Populare regional-Hunedoara, raional și orașenesc Alba-Iulia, consilieri patriarhali, vicari și consilieri ai Eparhiilor, profesori de la Institutele Teologice Universitare din București și Sibiu și de la seminariile teologice din Cluj și Caransebeș, protopopi, preoți și credincioși. Au slujit sfânta Liturghie: I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae Colan, P. S. Teofil al Clujului și P. S. Valerian al Oradiei, înconjurați de un sobor de vicari și consilieri și diaconi de la Sibiu, Arad, Cluj, Oradea. Ne-am rugat toți, cu un gând și o inimă, mulțumind Părintelui ceresc și Mîntuitorului nostru pentru darurile ce le-a revărsat în acești zece ani peste Biserica strămoșească și peste țara noastră. Răspunsurile la Sf. Liturghie le-a dat corul Catedralei reîntregirii bisericești.

Întărirea unității noastre bisericești

După Sf. Liturghie ia cuvîntul I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. După ce dă glas bucuriei, care ne învăluie pe toți pentru că frații sînt împreună și preamărește pe Dumnezeu pentru marea Lui milostivire, I. P. S. Sa arată că dezbinarea de la 1698 s-a făcut cu amăgire și cu silnicie, cu făgăduieli mincinoase și cu tunuri, temniță și moarte, iar reîntregirea din 1948 s-a fă-

sfîrșitul lui Hitler, cel ce a batjocorit glasul popoarelor, care chiamă la pace și bună înțelegere.

Ațîțătorii la război, americani și englezi, să ia seama la glasul Scripturii, că omul culege aceea ce seamănă; că cel ce seamănă vînt va culege furtună, iar cel ce varsă sînge și sîngele său se va vărsa.

Noi toți să rămînem fiii păcii, luptători pentru pace în orice împrejurare, căci aceasta este menirea noastră în lume. Mîntuitorul Iisus Hristos însuși zice: „Fericiți sînt cei făcători de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema” (Matei 5, 8).

S. RADU

cut în deplină libertate, prin voia clerului și credincioșilor.

„De zece ani trăim, din mila lui Dumnezeu, învăluți în bucuria unității noastre bisericești. Tot românul iubitor de Hristos și iubitor de Țară, preot sau mirean deopotrivă, s-a silit în tot timpul acesta, după îndemnul vorbei din bătrîni, ca: „Cele bune să s-adune, cele rele să se spele”.

În duhul acestei silințe frățești și-a împărtășit statornic Sfântul Sinod îndrumările sale întregii Biserici și-n același duh de înțelepciune și iubire și-au trimis îndemnul lor în special Ierarhii din Ardeal, cu sfinții lor de la centrele eparhiale, către clerul și poporul credincios, vechi ortodox și revenit deopotrivă. Din ziua în care lucrarea Duhului Sfînt a dus la reîntregirea bisericească a turmei credincioase românești din Transilvania, cîrmuirea Bisericii noastre sfînte — fie că a fost vorba de Sfîntul Sinod, sau de ultimul preot iubitor de Dumnezeu și de frate — n-a mai făcut nici o deosebire între ortodocșii vechi sau noi.

Pentru întărirea frăției din sânul Bisericii noastre reîntregite s-au trudit toți propoveditorii cuvîntului dumnezeiesc care se îndeletnicesc și cu scrisul, întocmind cărți sau colaborînd la revistele noastre bisericești. Așa încît a lor este în mare parte vrednicia de-a fi contribuit în măsură mare la întărirea unității noastre bisericești înfăptuită cu zece ani în urmă.

Această întărire a unității noastre bisericești au ținut-o veșnic la suprafața conștiinței lor toți îndrumătorii cursurilor preoțești de orientare misionară și socială, ca și toți dascălii acestor cursuri care i-au adunat laolaltă, pe timp de-o lună sau de două chiar, și pe unii și pe alții dintre slujitorii altarelor sfînte. Aici s-au rugat împreună, slujind la același altar și împărtășindu-se din același Pahar al mîntuirii, aici și-au lămurit prin discuții frățești nedumeririle pe care le vor fi avut unii, aici au meditat și unii și alții asupra greșelilor pe care le vor fi săvîrșit în trecut și asupra bunelor gânduri care urmau să le călăuzească pașii în viitor.

Nu puțin au atîrnat în cumpăna lămuririi minților și limpezirii conștiințelor conferințele protopoești, la care au luat

(Continuare în pag. 2)

parte și cei vechi și cei noi, cu aceeași frățească rîvnă de a se lumina și a se întări și pe ei înșiși și pe păstoriții lor și de a-și spori însuflețirea cu care iau parte la nobila luptă națională și universală pentru apărarea păcii.

Toate aceste silințe — și altele asemenea lor — au făcut ca asprimită vieții dintre frați să se tocească și gîlcevile de odinioară să amuțească, toată obștea lăudînd bunătatea Tatălui celui din ceruri, care de multe ori „certînd ne-a certat, dară morții nu ne-a dat”.

Am văzut ce s-a putut înfăptui în cei dintîi zece ani de unire în sînul aceleiași Biserici-Mame Ortodoxe. Cele cu lipsă, din pricina neputinței omenești, le va plini Domnul cu iubirea Sa cea fără de margini, în viitor.

Din mijlocul praznicului plin de lumină, pe care ni-l prilejuiește împlinirea celui de al 10-lea an de viață bisericească trăită cu toții la un loc, să ne înnoim legămîntul de-a sta cu toată trezvia de pază, ca nimic și nimeni să nu mai fie în stare a ne clăti credințioșia față de Sfînta noastră Biserică Ortodoxă Romîna și față de Patria noastră iubită.

Să păzim cu sfințenie unitatea Duhului întru legătura păcii (Efeseni 4. 3), prin dragostea de Dumnezeu și dragostea de frate. Să fim cu toții „un singur suflet și o singură inimă” (F. Ap. 4, 32), ca-n toate zilele vieții noastre, iubind unii pe alții într-un gînd să mărturisim, spre slava lui Dumnezeu, fericirea poporului Său dreptcredincios și pacea lumii întregi”.

Cuvîntul Înaltului Ierarh, arătînd bucuriile unității, a întărit în suflete hotărîrea de a păstra neștirbită această unitate.

Conviețuire frățească

În numele fraților reveniți, cler și credincioși, ia cuvîntul *P. S. Teofil al Clujului*. Mulțumind lui Dumnezeu pentru refacerea unității noastre religioase, P. S. Sa spune că „această conviețuire frățească este din ce în ce mai senină, mai plăcută și mai rodnică. Ne cunoaștem mai bine, ne prețuim mai mult și ne iubim mai cu căldură”. Aceasta e ceva firesc, pentru că susținătorii dezbinării de altădată s-au risipit, iar glasul strămoșilor și glasul popoarelor răsună tot mai limpede, îmbiindu-ne să mergem pe drumul prieteniei, al înfrățirii și al păcii. Dacă 7 octombrie 1698, cînd s-a făcut dezbinarea bisericească, e o dată întunecoasă și tristă, 21 octombrie 1948, cînd s-a refăcut unitatea bisericească, e o dată luminoasă și fericitoare. Dăm slavă lui Dumnezeu că dezbinarea s-a stins și credem că ea nu va mai apărea niciodată în viitor. Zgomotul propagandei slujitorilor Vaticanului, care voia să ne țină dezbinați, n-a putut acoperi glasul sîngelui și porunca bunului simț, care au biruit atunci cînd poporul a fost liber să-și spună cuvîntul, libertate adusă și garantată de regimul democrat-popular din țara noastră.

„În decursul acestor zece ani de bisericească conviețuire, dacă nu toate, multe din urmele dezbinării trecute s-au șters, multe rane sufletești s-au vindecat, multe amintiri triste s-au stins și se vor mai stinge într-un viitor apropiat.

Înțelegerea largă și dragostea caldă pe care preoții și credincioșii reveniți le-au întîlnit la arhipăstori și păstori Bisericii strămoșești, i-au făcut să-și lapede micile nedumeriri și prejudecăți ce le-au nutrit, o parte din ei, față de Biserica Ortodoxă

Praznicul înfrățirii

(Urmare din pag. 1-a)

și slujitorii ei și să se atașeze față de Ea cu sinceritate.

Tratamentul părintesc arătat de Sf. Sinod, clerului și poporului reîntors la vatra Bisericii lor străbune, s-a manifestat în multe și felurite forme”.

Dintre acestea, P. S. Sa amintește următoarele: trimiterea de preoți misionari în parohiile vacante și de cărți liturgice la bisericile revenite; ajutorarea parohiilor și preoților din Fondul Central Misionar și pe alte căi; cursurile de îndrumare misionară și socială; promovarea în posturile de conducere a preoților reveniți, P. S. Sa însuși fiind ales întîi la Roman, apoi la Cluj; acordare de ranguri și distincții bisericești, ș. a.

„După cum era și firesc, dragostea a născut dragoste, atenția a născut respect, bunăvoința a stimulat ascultarea în sufletele celor îmbrățișați părintește. Aceste sentimente alese trezite în inimile reveniților dau asigurarea că pecețile rupte acum zece ani, vor rămînea rupte în vecii vecilor, iar cele de la 1948 vor fi respectate și neatînse pentru totdeauna.

Pentru încheiere, fie-mi îngăduit să mă opresc puțin și la aspectul duhovnicesc al problemei unificării.

Viața creștinească autentică este o viață de dragoste față de Hristos Fiul lui Dumnezeu și Mîntuitorul neamului omnesc. Dar dragostea față de Dumnezeu nu este deplină dacă nu-i urmată de iubirea față de aproapele nostru. Iubirea către Dumnezeu nu poate fi despărțită nicidecum de iubirea frățească. Una fără cealaltă este nedesăvîrșită, dacă nu chiar iluzorie și falsă.

În lumina acestor adevăruri, cu gîndul la trecutul nostru de curînd apus, ne punem — cu mîhnire — întrebarea: în condiții de dezbinare și de vrajbă putea oare să se dezvolte și să înflorească viața religioasă în toată frumusețea ei?”

De sigur că nu. Sf. Apostol și Evanghelist Ioan ne spune că cine nu iubește pe fratele său nu iubește nici pe Dumnezeu, căci cel ce iubește pe Dumnezeu trebuie să iubească și pe fratele său (I Ioan 4, 20—21); iar Sf. Ap. Pavel ne asigură că orice bine am face n-are nici un preț dacă lipsește dragostea frățească (I. Cor. 13, 1—7).

„Iată pe ce temei solid se poate susține că dezbinarea bisericească între romîni ardeleni nu permitea o dezvoltare deplină a vieții lor duhovnicești.

Dar astăzi, separației și vrajbei dintre frați luîndu-le locul înfrățirea și pacea, dragostea poate crește nestingherită și cu ea trăirea religioasă se poate înălța la culmi nebănuite.

Hristos poate apărea în sufletele credincioșilor în toată amplexarea măreției și a iubirii Sale dumnezeiești.

Roadele Duhului se pot dezvolta neopăcite de mînie și de zavistie.

Prin reîntregirea bisericească înfăptuită, putem ajunge la renaștere duhovnicească. De la împăcare la învioreare sufletească. De la revenire la desăvîrșire. Unirea face puterea și în cele duhovnicești ca și în cele politice și economice.

Primeniți sufletește, uniți în cugete și uniți în sentimentele noastre, nimic nu ne împiedecă să trudim cu toții, ortodocși

vechi și noi, pentru înălțarea poporului nostru la o viață tot mai bună și mai fericită, la o viață pașnică și îndestulată”.

Cuvîntul P. S. Teofil al Clujului, mărturie a roadelor celor 10 ani de conviețuire frățească, a fost primit cu bucurie de toți frații, închinători acum la același altar strămoșesc.

În mijlocul credincioșilor

Un moment deosebit, de mare bucurie și înălțare sufletească, a fost cuvîntul și declarația Părintelui Dr. Vasile Aștileanu, citite în numele celor 15 preoți gr. catolici, care se întorc acum la Biserica ortodoxă. P. C. Sa este preot necăsătorit și Doctor în Teologie de la Roma. Preot cu multă învățătură, a făcut parte din conducerea fostei Episcopii gr. catolice de la Cluj. P. C. Sa mărturisește că „în timpul celor 10 ani, care s-au scurs de la unificare” (1948—1958) multe frămîntări au răscolit sufletul lui și al celorlalți frați preoți. Pe de o parte ei vedeau pilda înțeleaptă a preoților reveniți, care au rămas în mijlocul credincioșilor, călăuzindu-i la limanul mîntuirii. Pe de altă parte își dădeau seama că ei, care n-au revenit, s-au rupt din comunitatea credincioșilor, și-au pierdut însuși rostul de păstori duhovnicești ai credincioșilor. Azi ei vor să se întoarcă la locul care li se cuvine, la altar și la amvon — așa cum îi vrea Dumnezeu și credincioșii. Preotul răspunde în fața lui Dumnezeu de mîntuirea sufletelor. Cunoscînd această dumnezeiască chemare, ne dăm seama că numai un motiv omnesc ne-a îndepărtat de altar. Motivul a fost ascultarea „față de autoritatea unui om” (=papa de la Roma) „pe care-l supără întoarcerea noastră în mijlocul poporului”. Această „ascultare” a adus dezbinarea în două Biserici și atîtea suferințe, deși cele două Biserici erau una prin istoria lor, prin unitatea de limbă, de datini și de credință.

„Dar astăzi vedem cu ochii noștri că, ori ce dezbinare a încetat, unificarea s-a făcut, iar clerul și poporul nostru a pășit ferm pe calea înfrățirii, a dragostei și deci a adevărului, a dreptății și a luminii.

Aceasta este realitatea în toată măreția și frumusețea ei.

Iar în fața acestei realități nu mai încap de acum, nici o îndoială că trebuie să ne întorcem în mijlocul credincioșilor noștri care ne-au iubit și ne-au venerat așa de mult.

Și nu mă îndoiesc o clipă că dragostea și venerația lor sinceră, merită să le facem această bucurie, stînd alături de întregul nostru popor și fortificîndu-l cu cele sufletești pe noul drum ce și l-a croit, drum pentru o viață mai bună, pentru bunăstare și mulțumire nu numai cerească ci și pămîntească, aceasta nefiind cu nimic în contradicție cu fericirea făgăduită în împărăția lui Dumnezeu care prin însăși esența ei este dreptate, dragoste și pace.

În spiritul acestor gînduri eu și cei 15 frați ai mei, am luat hotărîrea fermă de a cere cu toată smerenia inimilor noastre ca să ne împărtășim și nouă din bucuria pe care de zece ani încoace o încercați, bucuria de a fi toți frații împreună.

În acest scop am întocmit o declarație comună, solemnă, căreia Vă rog să-mi îngăduiți a-i da citire.

DECLARAȚIE

Valoarea actelor istorice se lămurește în timp.

Cei zece ani, care s-au scurs de la actul istoric al unificării celor două Biserici ale neamului, reprezintă un timp relativ scurt în istoria poporului nostru, dar destul de lung în viața omului singuratic.

Acești ani ne-au dăruit și nouă posibilitatea să rezolvăm în propria noastră

(Continuare în pag 3)

conștiință, în luptă cu noi înșine, problema unității spiritual-religioase a neamului nostru în circumstanțele realităților actuale.

Unificarea în lumina experiențelor celor zece ani s-a dovedit a fi valabilă, atât prin faptul că poporul a primit-o fără zdruncinări, cât și prin aceea că și-a dat cuvenitele roade în procesul unificării suflatești a poporului nostru în cadrul Bisericii strămoșești, precum și în participarea activă la dezvoltarea pe drumul nou al unei vieți mai bune și în lupta pentru pace.

Deși poporul credincios în acest răstimp a avut mîngăierile suflatești necesare, totuși considerăm că locul nostru ca preoți este de a sta în mijlocul credincioșilor și nu de a-i părăsi — iar pe de altă parte, că cele ce ne-au despărțit — față de cele ce ne unesc — sînt lucruri relativ mărunte și de aceea făcîndu-ne un sever examen de conștiință am hotărît cu fermitate să cerem și noi înalta încuviințare de a ne reîntoarce la altar și în mijlocul poporului dreptcredincios, de care pînă acum am rămas rupți și izolați.

Apreciem valoarea actului unificării și înalta înțelegere a Bisericii Ortodoxe Romîne care ne-a așteptat cu multă dragoste și răbdare — și care n-a încetat, în toți acești ani, de a ne chema cu dragoste maternă și socotim că este timpul suprem ca să răspundem cu fiiască dragoste înaltei chemări a Bisericii noastre strămoșești.

Convinși că vom fi primiți cu aceeași dragoste părintească cu care Tatăl din Evanghelie și-a primit pe fiul întors din pribegie, sîntem fericiți că avem prilejul să sărbătorim, alături de inițiatorii unificării — cler și popor — aniversarea acestui mare eveniment al reîntregirii Bisericii noastre strămoșești.

Incredințăm sufletele și întreagă credincioșia noastră înaltei Ierarhii a Bisericii Ortodoxe Romîne, pe care o asigurăm că venim în rîndurile slujitorilor ei cu inimă curată, cu dragoste pentru Iisus Hristos și Biserica lui dreptcredincioasă, pe care vrem să o slujim cu tot devotamentul.

Mulțumim Statului nostru Democrat Popular pentru largile libertăți religioase și de conștiință pe care le acordă — ceea ce ne-a făcut posibilă participarea la această măreață sărbătoare aniversară a unității de credință a neamului nostru.

Cu aceste sentimente, semnăm această declarație a noastră cu fiască supunere către conducerea Sfintei Biserici Ortodoxe — căreia îi juruim fidelitate, devotament și supunere neprecupețită, precum și neclintită statornicie în credința strămoșească.

Cluj, 20 octombrie 1958".

Urmează iscăliturile.

Cei 15 preoți, în frunte cu Dr. V. Aștileanu, primesc îmbrățișarea părintească și binecuvîntarea Prea Fericitului Patriarh Justinian și a celorlalți înalți Ierarhi. Biserica întreagă frează de bucurie și ochii multora se umplu de lacrimi: „Ce bine și frumos e cînd frații sînt împreună”, chiar dacă se întîlnesc și se îmbrățișează cu dragoste după ani de despărțire și de îndoială! Porțile Bisericii mame rămîn deschise oricînd pentru tot cel ce vrea să se întoarcă acasă.

Cu puteri sporite

A grăit apoi Prea Fericitul Patriarh Justinian, care înalță sufletele spre marile idealuri ale Bisericii și ale popoarelor, idealuri de înfrățire, progres și pace.

Praznicul înfrățirii

(Urmare din pag. 2-a)

După ce arată că Alba-Iulia, cetatea luptelor poporului pentru libertate, dreptate și pace, a devenit și cetatea înfrățirii bisericesti, Prea Fericirea Sa amintește de marii luptători și mărturisitori ai dreptei credințe, ca Sfinții ierarhi Ilie Iorest și Sava Brancovici, episcopul Inochentie Micu Clain, sfinții cuvioși Visarion și Sofronie și mucenicul Oprea. Tălmăcește apoi simțămîntul de bucurie negrăită pentru că sîntem iarăși una în casa părintească, în Biserica strămoșească, sub steagul sfînt al păcii și înfrățirii. Aceasta ne întărește încrederea în ajutorul lui Dumnezeu, care ne-a călăuzit cu mină tare și cu braț înalt și ne-a răsplătit truda și nădejile. Aceasta ne cheamă să mergem mereu înainte, cum este și voia poporului.

Iată sînt numai 10 ani de la restabilirea unității noastre bisericesti și parcă n-am fost niciodată dezbinăți. Pînă la reîntregire orice vrăjmaș putea nădăjdui să ne învrăjbească și să ne asuprească. Azi nu mai e ce a fost. Azi nu mai poate nădăjdui nimeni să frîngă unitatea noastră și să ne despartă. Azi nu mai sînt vechi ortodocși și noi ortodocși, ci sînt numai dreptcredincioși creștini, care țin legea strămoșească. E adevărat că în unele suflete a mocnit îndoiala asupra trăinicieii unității bisericesti, înfăptuite în octombrie 1948. Această îndoială a sporit hotărîrea celor încrezători în soarta Bisericii ortodoxe. Vremea a tămăduit mereu îndoielile și a deschis tot mai neted drumul spre vindicarea celor neîncrezători. Tot mai mulți și-au dat seama că reîntregirea bisericestă e zidită pe temelii puternice și au venit la sînul Bisericii strămoșești. Și cei din urmă, ca și cei dinții, au fost primiți cu aceeași dragoste. Niciodată porțile iubirii nu se vor închide pentru cei ce vor bate, dorind să între.

Salută pe cei 15 preoți de elită ai fostei Biserici gr. catolice, care au revenit acum, și-i felicită pentru hotărîrea ce au luat. Să-i binecuvîntăm cu toții și să-i asigurăm de toată dragostea noastră, că ei au sporit foarte mult bucuria sărbătoarei de astăzi. Ei, odată cu liniștea conștiinței, se vor învrednici de binecuvîntările lui Dumnezeu și de răsplata credincioșilor și a poporului.

Înfăptuirea unității bisericesti a întărit și unitatea poporului, aducînd noi puteri de muncă și de apărare a cuceririlor lui. Scoși de sub înrîturirea străină a papei, care a provocat multe suferințe poporului român și a ridicat multe piedeci în calea propășirii lui, preoții și credincioșii romîni s-au înfrățit în sprijinirea înaintării poporului. Cu puteri unite sprijinim munca poporului pentru o viață mai bună, sprijinim mersul înainte al popoarelor. Cinstim toate popoarele și credința lor și ne bucurăm de propășirea tuturor celor de alt neam, iar de putem le venim și în ajutor. Dar nu putem îngădui amestecul altora în casa noastră, amestecul celor ce seamănă zănie și sămînța războiului. Ne împotrivim vrăjmașilor păcii și stringem rîndurile în jurul steagului păcii.

Felicită pe toți cu a căror osteneală s-a înfăptuit reîntregirea bisericestă, pe cei ce au stat de veghe ca lucrul bun să se facă după rînduială, pe cei ce au venit acasă pînă azi și pe cei ce vor veni de acum în-

inte. Pomenește pe cei ce au luptat pentru unitatea bisericestă, în deosebi pe neuitatul mitropolit Nicolae Bălan.

Domnul Dumnezeu să ne ajute să sporim în dragoste și pace. Să ducem mai departe dragostea de Dumnezeu și neam, de patrie și pace.

Alte bucurii

După aceasta Prea Fericitul Patriarh Justinian a distins cu crucea patriarhală o mulțime de ostenitori pentru dreapta credință de la București și din Eparhiile Ardealului și Banatului, toți fiind hirotesești ca iconomi stavrofori.

Această cinstire e un imbold de a lucra mai departe cu rîvnă pentru Biserica strămoșească și pentru propășirea patriei.

P. S. Antim, secretar al Sf. Sinod, citește apoi actul Sinodal, în care se arată cum s-a sărbătorit împlinirea a 10 ani de reîntregire bisericestă, amintindu-se ostenitorii din trecut și roadele bogate ale înfrățirii. Actul se încheie cu rugăciunea către Dumnezeu, ca să ne ajute să pășim mai departe pe drumul dragostei, al păcii și al înțelegerii frățești.

Terminîndu-se sărbătoarea din Catedrală, cei prezenți trec într-o sală alăturată, unde vizitează expoziția reîntregirii bisericesti. Aici sînt expuse: actul dezbinării de la 1698, acte despre luptele pentru ortodoxie, scrieri ale lui Samuil Micu Clain, Gh. Șincai și Petru Maior, care au luptat pentru reunificare, actele reîntregirii bisericesti din 1, 3, 21 octombrie 1948, ziare, reviste, cărți, care au scris despre reîntregire, fotografii, ș. a. Expoziția e o oglindă limpede a luptei pentru unitate bisericestă și a marilor biruințe din 1948.

La masă au luat cuvîntul: Pr. Prof. Alexandru Moisiu, de la Institutul Teologic Universitar Sibiu — în numele Centrului Arhiepiscopesc Sibiu —, Pr. vicar Gh. Lițiu de la Arad — în numele Mitropoliei Banatului —, Pr. arhim. Dr. Augustin Paul, vicarul Episcopiei Oradea — în numele clerului și credincioșilor din acea Eparhie — și Pr. prot. stavr. Dr. L. Munteanu, vicarul Episcopiei Clujului — în numele preoților și credincioșilor din acea Eparhie. Toți au mărturisit marea bucurie a regisirii fraților în Biserica strămoșească și hotărîrea de a munci cu rîvnă pentru mîntuirea credincioșilor și propășirea poporului.

Pr. Simion Mihălțan, secretar al Episcopiei ortodoxe romîne din America, aduce salutul P. S. Andrei al Americii, și spune că va duce acolo vestea despre ce a văzut aici, cum se desfășoară viața Bisericii și cum poporul român își construiește o patrie înfloritoare.

Răspunzînd tuturor, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae mulțumește: Prea Fericitului Patriarh Justinian și membrilor Sf. Sinod, d-lui D. Dogaru secretar general al Departamentului Cultelor și reprezentanților puterii locale de stat, pâr. S. Mihălțan, celor ce au vorbit mai înainte și celor ce au luat parte la acest praznic al înfrățirii. Arată că azi credincioșii romîni sînt una și în muncă și în rugăciune. Ei sînt una cu poporul în dragostea de patrie și lupta pentru pace.

Incheie cu cuvintele: „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gînd să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită”.

...Așa s-a sărbătorit ziua de 21 octombrie la 10 ani de la reîntregirea bisericestă. Lumina soarelui învăluia totul într-un vestmînt sărbătoresc. Lumina bucuriei și iubirii învăluia toate sufletele într-o pace și bunăînvoire dumnezeiască. Ceea ce Dumnezeu a împreunat va dăinui mereu. Și va fi mereu izvor de binecuvîntări pentru Biserica și pentru poporul nostru, izvor de înfrățire și pace, de muncă rodnică și progres.

T. R.

Inceperea noului an școlar la Institutul Teologic Universitar din Sibiu

În luna septembrie, la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu au avut loc examenele sesiunii de toamnă, iar la 1 octombrie au început cursurile. În prima Duminică a noului an școlar, ostenitorii și studenții acestui așezământ al Bisericii noastre au chemat binecuvântarea lui Dumnezeu asupra silințelor lor viitoare.

Din acel prilej, s-a săvârșit în Catedrala mitropolitană Sf. Liturghie de către un sobor de preoți-profesori și alți slujitori bisericești, iar corul a dat răspunsurile sub conducerea Păr. Prof. Gh. Șoima. Erau prezenți numeroși preoți și credincioși, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și P. S. Arhiepiscop Teodor Scorobț. La priceasnă a predicat Păr. Prof. Dr. Nicolae Mladin. Mîncînd de la *Evangelia Duminicii*, P. C. Sa a vorbit despre iubirea făcătoare de bine cu care sîntem îndatorați către toți oamenii, iar despre Institutul Teologic a spus că el împărtășește viitorilor preoți lumină și bunătate a inimii.

La sfîrșitul Sf. Liturghii s-a citit rugăciunea pentru binecuvîntarea noului an școlar.

După aceea, în sala de festivități a Institutului, a avut loc serbarea îndătinată, care a fost prezidată de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. Corul bărbătesc al studenților, dirijat de P. C. Prof. Gh. Șoima, a cîntat rugăciunea „Tatăl nostru”, în compoziția marelui nostru muzician Ci-

prian Porumbescu. A luat apoi cuvîntul P. C. Rector Dr. SOFRON VLAD, care a arătat în cuvîntarea sa cît de mult datorește acest Institut Mitropolitului Andrei Șaguna, de la nașterea căruia s-au împlinit acum 150 de ani, precum și ierarhilor de după aceea. Adresîndu-se noilor și vechilor studenți, în cuvinte calde și deslușite, le-a arătat care-i datoria lor: să muncească și să se poarte bine, spre a deveni slujitori de ispravă ai Bisericii și cetățeni devotați ai Republicii noastre. A încheiat mulțumind tuturor celor ce sprijinesc Institutul ca să-și îndeplinească chemarea: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și celorlalți PP SS Ierarhi din Ardeal și Banat, precum și Onor. Departament al Cultelor.

După bucățile corale „Psalm” de Gh. Șoima și „Imnul Federației Mondiale a Tineretului Democrat” de Novicov, a luat cuvîntul I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. I. P. S. Sa a avut cuvinte de aleasă prețuire pentru ostenelile profesorilor și de părintească îndemnare pentru studenți, povățuindu-i să îndeplinească învățătura de carte cu rugăciunea, folosind în acest scop toate înlesnirile pe care Biserica noastră li le pune la dispoziție în cadrele Institutului Teologic.

Serbarea s-a încheiat cu Imnul arhieresc.

† P. S. episcop Policarp Morușca

Joi, 30 octombrie a. c., a avut loc la Alba-Iulia înmormîntarea P. S. episcop Policarp Morușca. A adormit în Domnul ca stareț al Mănăstirii „Sf. Ioan Botezătorul” (Alba-Iulia), în ziua de 26 octombrie, la vîrsta de 75 ani. Slujba înmormîntării s-a săvârșit de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, înconjurat de un sobor de consilieri, profesori de teologie, protopopi, preoți și diaconi. Au fost de față: P. S. Veniamin, rudele celui adormit, preoți și credincioși. Corul bisericesc de la Catedrală a dat răspunsurile.

După terminarea slujbei, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a rostit un cuvînt de frățească și caldă pomenire. Pornind de la cuvintele Apocalipsei: „Fericiți cei ce se săvîrșesc în Domnul, că se odihnesc de ostenelile lor, iar faptele lor merg împreună cu el”, I. P. S. Sa arată că în fața sicriului, ce cuprinde rămășițele pămîntești ale P. S. Policarp, am fi deznădăjduiți, dacă n-am avea mîngăierile Sf. Scripturi, care ne asigură că faptele noastre merg împreună cu noi. În ce privește viața și faptele celui adormit în Domnul, la întrebarea: „cine este el?” nu s-ar găsi o vorbă mai bună decît aceasta: „Un om de omenie”. M-am cunoscut cu el la Sibiu de cînd era preot tînr la Șeica Mare, după ce fusese dascăl în 2—3 sate. Bolnav din tinerețe, după ce s-a vindecat, vredniciile lui l-au ridicat de la sat în slujbe mai înalte: la conducerea Episcopiei Clujului, Director la Oficiul Statistic-Sibiu, Director la Internatul Arhidiecezan-Sibiu, Director și Duhovnic la Academia Teologică-Sibiu. Cînd a crezut că e voia Domnului, s-a călugărit și a trecut în Eparhia Aradului, unde a fost stareț la M-rea Bodrog vreme de 10 ani, condu-

cînd cu iubire de frate și cu înțelepciunea bunului gospodar. Cîrmuirea bisericească, vîzînd rîvna cu care a împlinit toate sarcinile, ce i s-au dat, l-a trimis apoi episcop al romînilor ortodocși din America. Aici, pentru a cerceta pe toți credincioșii, risipiți pe teritorii întinse, a umblat în patru ani, cît alți poate că nu umblă în 40 ani. A organizat episcopia ortodoxă romînă din America așa de bine, încît și astăzi ea trăiește pe temeiul acestei organizări.

Voia lui Dumnezeu a fost ca al doilea război mondial să-l prindă în țară, unde a fost pus să ocîrmuiască alte episcopii vacante, ultima fiind Maramureșul. Și acum și-a împlinit datoria cu aceeași rîvnă, dragoste și jertfelnicie, ceiace i-a atras lauda și prețuirea tuturor.

Deși a trecut prin multe domnii, el nu s-a schimbat: a rămas simplu, păstrînd întotdeauna simplitatea adevăratului creștin, așa cum a învățat în casa părintească de preot ortodox romîn. Această simplitate mi l-a apropiat de suflet de la început și a pecetluit prietenia noastră pentru totdeauna.

Ne mîngăiem acum că bunătatea, simplitatea, curățenia inimii lui preoțești, faptele lui merg cu el, ca să facă mărturie înaintea judecătorului a toate. Aceste fapte însă rămîn și cu noi, ca orice preot și călugăr să poată lua pildă de la el. Nici chiar la bătrînețe nu a prididit să răspundă la toate chemările, n-a socotit că ar avea dreptul la odihnă.

Faptele și sufletul lui bun și înțelept au adunat în jurul sicriului atîția preoți și

Isus și Pacea

Isus a predicat iubirea
Și armonia-n tre popoare,
Pildă la toată omenirea
A dat prin marea Sa lucrare.

Deasupra peșterii în care
Isus se naște pe pămînt,
O stea misterioasă apare
Vestind al Domnului Cuvînt!

Văzduhu-i spintecat de îngeri,
Lansînd divina lor solie:
„Lui Dumnezeu din Ceruri slavă,
Pe pămînt pace și armonie”!

Iar mai tîrziu Mîntuitorul,
După slăvita Sa-nviere
Trecînd prin ușile-ncuiate,
Ca drept cuvînt de mîngăiere,

În chipul crucii El întins-a
Spre-nvățăcei mîinile-amîndouă
Zicîndu-le lor: „Pace Vouă”!

Iubirea, pacea și iertarea
Sînt flori de-o frumusețe rară,
În sufletul unde răsar
E colț de Rai, e Primăvară!

Cînd Pacea-n suflete domni-va
Războiul, vrajba, vor pieri,
Norodul, fericit trăi-va
Căci visul și-l va împlini.

Pr. N. GH. LUNGU

credincioși. Testamentul, ce l-a făcut, arată și el cît de simplu i-a fost sufletul și cît de preoțesc întru toate. Domnul să-i facă parte cu dreptii Săi!

P. C. prot. C. Baba aduce răposatului în Domnul recunoștința P. S. Andrei al Aradului, pentru toată truda din mînă. Bodrogului și din diferitele misiuni împlinite în eparhia Aradului, ca și recunoștința preoților și credincioșilor din diferite parohii, de la Arad și de la Alba-Iulia și din alte părți, pe care le-a cercetat și le-a luminat cu frumusețea slujbelor și sîntoșenia cuvîntului. A început ca stareț la Măn. Bodrog, ca să-și încheie viața tot ca stareț la M-rea „Sf. Ioan Botezătorul”. Viața lui curată e prețuită peste tot. Domnul să-i hărăzească veșnicile bucurii!

După citirea Molitvei de deslegare, soborul și cei de față însoțesc carul mortuar pînă la mormîntul de la M-rea „Sf. Ioan Botezătorul”. Acolo în rugăciuni și binecuvîntări, episcopul adormit în Domnul Policarp este așezat spre odihnă, pînă la învierea cea de obște.

Înmormîntarea s-a încheiat cu pomana creștinească îndătinată.

Peste sicriul lui strălucesc, ca o flacără nepieritoare, faptele lui, prin care s-a arătat a fi vrednic slujitor al Bisericii și un bun fiu al poporului. Veșnică să-i fie pomenirea!

T. R.

